

STANOWISKO
RADY MIASTA BIAŁYSTOK
z dnia 20 czerwca 2024 r.

w sprawie 80. rocznicy operacji „Ostra Brama”

7 lipca 1944 r. połączone oddziały wileńskie i nowogródzkie Armii Krajowej pod dowództwem ppłk. Aleksandra Krzyżanowskiego pseudonim „Wilk” rozpoczęły wyzwalenie Wilna spod okupacji niemieckiej. W ramach planu „Burza” ta operacja nosiła kryptonim „Ostra Brama”. Jej koncepcję opracował mjr Maciej Kalenkiewicz pseudonim „Kotwicz”. Na mocy rozkazu Adolfa Hitlera miasto zostało przekształcone w ufortyfikowaną twierdzę, bronioną przez niemieckich żołnierzy i ich kolaborantów wspomaganych przez artylerię, broń pancerną i lotnictwo. Wkrótce do boju włączyły się frontowe jednostki sowieckie i wspólnie z polskimi formacjami wojskowymi po kilku dniach zdobyły Wilno.

17 lipca 1944 roku Sowieci podstępnie aresztowali polskie dowództwo. Specjalne grupy NKWD uwięziły w Miednikach tysiące żołnierzy Armii Krajowej, po czym wywiozły ich do obozu pracy przymusowej w Kałudze.

Operacja „Ostra Brama”, czyli powstanie wileńskie, była drugim po Powstaniu Warszawskim zrywem wojskowym w czasie II Wojny Światowej w okupowanej Polsce. Wileńskie tradycje są wciąż żywe w Białymstoku, a wspólną historię obu miast tworzyli m.in. arcybiskup Romuald Jałbrzykowski, profesorowie Uniwersytetu Stefana Batorego, błogosławiony ksiądz Michał Sopoćko oraz malarz Eugeniusz Kazimirowski – twórca obrazu Jezusa Miłosiernego. W Wilnie działa także filia Uniwersytetu w Białymstoku.

W 80. rocznicę operacji „Ostra Brama” Rada Miasta Białystok oddaje cześć żołnierzom okręgów Wilno i Nowogródek Armii Krajowej, którzy bohatersko walczyli o niepodległość Polski w czasie II wojny światowej.

Rada Miasta Białystok oddaje cześć żołnierzom Polskiego Państwa Podziemnego, którzy w 1944 roku realizowali ogólnopolski plan „Burza” w szeregach 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej oraz w oddziałach Obszaru Lwowskiego Armii Krajowej.

Dobrze zasłużyli się Ojczyźnie. Cześć Ich Pamięci!

PRZEWODNICZĄCA RADY MIASTA

Katarzyna Jamróż